

به کودکان برچسب «نر» یا «خنک» نزنید

16 آذر 1401

شهربانو بهروزیان کارشناس ارشد مشاوره گفت: نادرند کودکانی که گاهی بدهنی نکنند یا کلمات نامربوط و زشت به زبان نیاورند. بعضی کودکان برای آن که استقلال خود را نمایش دهند، به این کار مبادرت می‌کنند. برخی وقتی عصبانی می‌شوند، فحش می‌دهند. بعضی دیگر از این کار لذت می‌برند و به عنوان تفریح بدهنی می‌کنند. در بیشتر موارد، بی‌اعتنایی به چنین رفتاری (نخندیدن یا لیخند نزدن) باعث می‌شود در مدت کوتاهی، این مشکل رفع شود. کلمه‌های زشت و فحش‌های رکیک، گهگاه از ذهن می‌گذرند. ما آموخته‌ایم که خودمان را کنترل کنیم و آن‌ها را بر زبان نیاوریم و این درست همان رفتاری است که کودکان هم باید بیاموزند.

وی تصریح کرد: برای کودکان الگوی خوبی باشید. کودکان از والدین خود تقلید می‌کنند؛ بنابراین طوری رفتار کنید که از کودکان انتظار دارید. اگر شما دشنام بدهید و ناسزا بگویید، آن‌ها هم چنین خواهند کرد. آن‌ها درک نمی‌کنند که چرا شما می‌توانید فحش بدهید، اما آن‌ها مجاز نیستند. اگر شما هنگام عصبانیت به حد انفجار می‌رسید و نمی‌توانید خودتان را کنترل کنید، انتظار نداشته باشید که کودکان بتوانند. از ناسزا گفتن پرهیزید.

به کودکان برچسب «نر» یا «خنک» نزنید

این روانشناس اضافه کرد: به کودکان برچسب «نر» یا «خنک» یا هر واژه‌ی دیگری از این قبیل نزنید و او را با این عناوین صدا نزنید؛ چون با این کار نه تنها کودک یاد می‌گیرد که افراد دیگر را با چنین عناوینی صدا کند، بلکه با تکرار این حالت کودک باورش می‌شود که «نر» یا «خنک» است.

بهروزیان عنوان کرد: بیش از حد به بدهنی یا ناسزا گفتن توجه نشان ندهید. توجه بیش از حد به این رفتارها، باعث می‌شود که کودک، به این اعمال زشت ترغیب شود. به کودکان به طور خیلی جدی و با قدرت بگویید که اصلاً دوست ندارید او چنین کلماتی را که مناسب شخصیت او نیست به کار ببرد؛ اما اگر به شدت واکنش نشان دهید، چه با ترساندن، چه با خندیدن به این حرف‌ها، ممکن است او را برای دشنام دادن انگیزه‌دار کنید. این مطلب به ویژه در مورد بچه‌های خیلی کوچک صادق است که می‌پندارند به کار بردن بعضی کلمه‌ها نوعی بازی است، در حالی که اصلاً معنای آن‌ها را نمی‌دانند.

بعضی کلمه‌ها فقط بی‌معنی و احمقانه‌اند

وی تاکید کرد: به کلمه‌های بی‌ضرر بی‌اعتنایی کنید. بعضی کلمه‌ها فقط بی‌معنی و احمقانه‌اند و بهترین برخورد، نادیده گرفتن و توجه نکردن به آن‌هاست. البته به کار گیری کلمه‌های زشت و ناسزا، نباید نادیده انگاشته شود؛ چون به کار بردن آن‌ها می‌تواند در خارج از منزل برای کودک دردسر ایجاد کند. وقتی کودک شما یک کلمه «بد» به کار می‌برد بی‌خود چیغ و داد نکنید، ادای شوکه شدن را درنیاورید.

بی‌تردید، شما قبلاً آن کلمه را شنیده بودید. اگر شما با بکار بردن یک کلمه خاص، همچون سیب ممنوع حضرت آدم رفتار کنید، کودک ممکن است حتی در به کار بردن آن کلمه حریص‌تر شود.

این مشاور ادامه داد: جایگزین‌های مناسب را به کودک بیاموزید. برای کودکان توضیح دهید که وقتی کسی به او ناسزا می‌گوید، در واقع فقط یک حرف ناجور شنیده و حرف نمی‌تواند به انسان آسیبی برساند. کودکان را طوری آماده کنید که بتواند برخورد درستی داشته باشد. وقتی فحش می‌شنود، درست عمل کند و خودش هم به کسی فحش ندهد. در مورد فحش با کودک صحبت کنید. به کودکان بگویید که فلان فحش یا فلان عبارت توهین‌آمیز دقیقاً چه معنایی دارد و چرا نباید از آن استفاده کند. همچنین، به او بگویید چرا آن عبارت خاص می‌تواند احساسات دیگران را جریحه‌دار کند. بسیاری از مواقع، خود کلمه یا عبارت معنای بدی ندارد؛ اما در عرف، به کار بردن آن توهین‌آمیز است.

به کودک یاد دهید که به فحش‌های دیگران اعتنایی نکند

بهر روزیان گفت: روش‌های جایگزین را به کودک بیاموزید. به کودکان بیاموزید که چگونه به جای فحش دادن به کسی، احساسش را نسبت به مخاطبش بیان کند. برای نمونه: «به جای اینکه به مینا بگی بی‌شعور، برایش توضیح بده که از دستش عصبانی هستی؛ چون جلوی دوستات تو رو مسخره کرده». با کودک پنج یا شش ساله‌تان نمایشی ترتیب دهید و در ضمن اجرای آن، به او بیاموزید که رفتار درستی داشته باشد و از فحش دادن بیزار شود. به کودک یاد دهید که به فحش‌های دیگران اعتنایی نکند. اگر نمی‌تواند بی‌اعتنا باشد، به او یاد دهید که چگونه به دوستانش نشان دهد که از فحش آن‌ها خوشش نمی‌آید. برای مثال «اگر بهم فحش بدی باهات بازی نمی‌کنم». کودک را به استفاده از واژه‌های دیگر ترغیب کنید.

وی اظهار کرد: کودک شما به واژه‌هایی نیاز دارد که از آن طریق عصبانیت یا احساسات شدیدش را بیرون بریزد. او را تشویق کنید که به جای استفاده از واژه‌ها و عبارت‌های توهین‌آمیز که ممکن است او را به دردسر بیندازد، از جمله‌هایی استفاده کند که ناراحت‌کننده و رکیک نیستند. به کودکان بگویید، اشکالی ندارد وقتی تنهاست از فحش استفاده کند، یا اینکه می‌تواند فحشش را در ذهنش بگوید. به او کمک کنید کلمه‌های بی‌ضرر را برای گفتن، انتخاب کند. در صورت درست صحبت کردن، کودک را تحسین کنید. به کودکان نشان دهید وقتی درست و مودبانه حرف می‌زند چه قدر از او راضی هستید. اگر سینا از آرش عصبانی است و به جای فحش دادن به او می‌گوید: «آرش من واقعا از دستت عصبانی هستم. اسباب بازی منو بده و گرنه به مامان می‌گم». به او نشان دهید که بسیار خوب حرف زده و شما از رفتار او خوشتان می‌آید.

از محرومیت موقت (اخراج) استفاده کنید

این کارشناس ارشد مشاوره تاکید کرد: پیامدهای منفی را به کار بگیرید. اگر کودکان پس از انجام روش‌های بالا، هنوز به فحش و ناسزا و به کار بردن حرف‌های رکیک ادامه می‌دهد، از پیامدهای زیر استفاده کنید: از محرومیت موقت (اخراج) استفاده کنید. اگر کودک با وجودی که برای او توضیح داده‌اید که نباید ناسزا بگوید، به طور مداوم چنین می‌کند از این روش استفاده کنید. اطمینان یابید که کودک می‌داند که هر بار که فحش بدهد باید به مکان مخصوص اخراج برود. بعضی امتیازها را پس بگیرید. اگر این وضعیت ادامه یافت، بعضی امتیازهایی را که قبلاً به کودک داده‌اید، از او بگیرید و فقط زمانی آن‌ها را به او برگردانید که رفتارش درست شده باشد.

بهره‌زیان تصریح کرد: کاری کنید که کودک، در مقابل رفتار نادرستش مجبور باشد تاوان بدهد. روشی برای جریمه و تاوان پایه‌ریزی کنید و از آن به عنوان پیامدی برای به کارگیری واژه‌های نامناسب استفاده کنید. برای مثال، می‌توانید با هر فحش که کودک به کار می‌برد مقداری از پول توجیبی او کم کنید. همچنین، می‌توانید او را مجبور کنید مثلاً یک صفحه را با جمله‌ی: «من قول می‌دهم دیگر فحش ندهم» پر کند.